

۱۵۴۱

شماره چاپ

۵۵۵

شماره ثبت

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۳۹۰/۵/۹

یک شوری

لایحه موافقتنامه استرداد مجرمین بین
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

کمیسیونهای ارجاعی

قضائی و حقوقی

اصلی:

امنیت ملی و سیاست خارجی

فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۴۶۶۱۶/۷۲۱۰۶

تاریخ: ۱۳۹۰/۴/۶

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه موافقتنامه استرداد مجرمین بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق که بنا به پیشنهاد وزارت دادگستری در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۲/۱۱ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌شود.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

مقدمه توجیهی:

نظر به لزوم استقرار روشمند همکاریهای قضائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق و با توجه به آثار مثبت ناشی از اتخاذ تدابیر و ایجاد بسترهای مناسب قانونی برای اتباع دو دولت و در راستای زمینه‌سازی برای گسترش مناسبات بین دو کشور و ارتقاء سطح همکاریهای دوجانبه و تحکیم مناسبات میان آنها، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

لایحه موافقتنامه استرداد مجرمین بین

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

ماده واحده- موافقتنامه استرداد مجرمین بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

وزیر دادگستری

رئیس جمهور

وزیر امور خارجه

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه استرداد مجرمین بین

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق که از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می‌شوند، نظر به علاقه متقابلی که به تحکیم روابط و همکاری مؤثر در زمینه استرداد مجرمین بر پایه اصول حاکمیت ملی، عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر دارند، به شرح زیر توافق نمودند :

ماده ۱- تعهد به استرداد

هر یک از طرفهای متعاقد متعهد می‌شود حسب درخواست طرف متعاقد دیگر اشخاص متهم یا محکوم شده از سوی مراجع صلاحیتدار طرف متعاقد دیگر که در قلمرو آن یافت می‌شوند را به سبب ارتکاب جرم یا اجرای مجازات، به طرف متعاقد دیگر مسترد دارند.

ماده ۲- موارد استرداد

استرداد در موارد زیر انجام می‌پذیرد:

۱- درخواست استرداد به لحاظ ارتکاب اعمالی باشد که مطابق قانون هر دو طرف متعاقد جرم محسوب شود و مجازات سالب آزادی حداقل به مدت یکسال داشته باشد.

۲- استرداد محکومی درخواست شده باشد که عمل ارتكابی و مجازات آن مطابق بند(۱) همین ماده بوده و حکم سالب آزادی که مدت آن کمتر از شش ماه نباشد صادر شده باشد.

ماده ۳- امتناع از استرداد

۱- در موارد زیر درخواست استرداد رد خواهد شد:

الف- شخصی که استرداد او درخواست شده در زمان ارتکاب جرم، تبعه طرف متعاقد درخواست شونده باشد.

ب- جرمی که موجب درخواست استرداد شده به موجب قوانین طرف متعاقد درخواست شونده، جرم سیاسی یا نظامی باشد.

پ- کلاً یا قسمتی از جرم در قلمرو طرف متعاقد درخواست شونده یا در مکانی که در صلاحیت قضائی آن است واقع شده باشد.

ت- طبق قوانین و مقررات یکی از طرفهای متعاقد، موضوع قابل تعقیب و یا حکم قابل اجراء نباشد.

ث- در صورتی که یکی از طرفهای متعاقد، استرداد را مخالف حاکمیت، امنیت، نظم عمومی یا قانون اساسی خود بداند.

۲- در کلیه موارد مذکور در بند(۱) این ماده، موضوع عدم استرداد با ذکر جهات آن به طرف متعاقد درخواست کننده اطلاع داده خواهد شد.

ماده ۴- درخواست استرداد

درخواست استرداد متضمن موارد زیر خواهد بود :

۱- نام مرجع درخواست کننده

۲- متن مواد قانونی طرف متعاقد درخواست کننده که عمل ارتكابی را جرم شناخته و مجازات آن را تعیین می کند.

۳- شرح کاملی در مورد هویت شخص مورد درخواست استرداد و مشخصات و تابعیت او و در صورت امکان عکس وی، و هر گونه اطلاعات تکمیلی دیگر

۴- خلاصه‌ای درباره جرائمی که به علت آن درخواست استرداد شده است، زمان و محل ارتكاب جرائم، توصیفات قانونی و اشاره به مواد قانونی مربوط، تاخذ امکان

۵- حکم محکومیت قطعی، دستور بازداشت و میزان مجازات تحمل شده، در صورت وجود

۶- چنانچه طرف متعاقد درخواست شونده نیاز به دریافت اطلاعات یا توضیحات اضافی داشته باشد، و شخص مورد استرداد محکوم به مجازات سالب آزادی یا تحت قرار تأمین باشد، می تواند اطلاعات یا توضیحات مورد نیاز را از طرف متعاقد درخواست کننده درخواست نماید.

۷- چنانچه اطلاعات یا توضیحات اضافی ظرف سی روز که با توافق طرفهای متعاقد به مدت پانزده روز قابل تمدید است واصل نگردد، طرف

متعاقد درخواست‌شونده می‌تواند شخص مورد استرداد را آزاد نماید. مع‌هذا این امر مانع از بازداشت مجدد شخص مزبور، در صورت وصول اطلاعات یا توضیحات اضافی نخواهد بود.

ماده ۵- ترجمه اسناد

اسناد مذکور در ماده (۴) این موافقتنامه مطابق قانون طرف متعاقد درخواست‌کننده تنظیم خواهد شد و ترجمه رسمی به زبان طرف متعاقد درخواست‌شونده را که به تأیید مراجع صلاحیتدار رسیده باشد، به همراه خواهد داشت.

ماده ۶- بازداشت شخص مورد استرداد

طرف متعاقد درخواست‌شونده پس از وصول درخواست استرداد به استثناء موارد مذکور در ماده (۳) این موافقتنامه اقدامات لازم را طبق قوانین داخلی خود جهت دستگیری و بازداشت شخص مورد درخواست به عمل خواهد آورد.

ماده ۷- بازداشت تا موقع دریافت درخواست استرداد

۱- در موارد فوری، مقامات صلاحیتدار طرف متعاقد درخواست‌کننده می‌توانند بازداشت موقت شخص موردنظر را درخواست کنند. در این صورت مقامات صلاحیتدار طرف متعاقد درخواست‌شونده در مورد بازداشت فرد مزبور طبق قوانین داخلی خود اتخاذ تصمیم خواهند کرد.

۲- در درخواست بازداشت، طرف متعاقد درخواست‌کننده باید به حکم قضائی یا قرار بازداشت استناد و اعلام کند که در اسرع وقت ممکن، درخواست استرداد فرد مزبور را ارسال خواهد نمود.

۳- طرف متعاقد درخواست‌شونده، هرگاه درخواست استرداد فرد مورد درخواست استرداد را ظرف سی‌روز از تاریخ بازداشت مذکور در بند(۲) این ماده دریافت نکند، دستور آزادی شخص موردنظر را خواهد داد.

ماده ۸- تعویق استرداد

۱- طرف متعاقد درخواست‌شونده می‌تواند پس از اتخاذ تصمیم در مورد درخواست استرداد، تسلیم شخص مورد درخواست را برای رسیدگی به جرائم دیگر منتسب به وی غیر از جرائمی که به موجب آن درخواست استرداد به عمل آمده است، به تعویق بیاورد.

۲- طرف متعاقد درخواست‌شونده می‌تواند به جای تعویق استرداد، شخص مورد درخواست را موقتاً براساس شرایطی که با توافق طرفهای متعاقد تعیین خواهد شد، به طرف متعاقد درخواست‌کننده تسلیم نماید.

ماده ۹- محاکمه در صورت امتناع از استرداد

اگر درخواست استرداد به موجب بند(۱) ماده(۳) پذیرفته نشود، طرف متعاقد درخواست‌شونده، می‌تواند متهم را در دادگاههای خود تحت تعقیب و محاکمه قرار دهد. در این صورت طرف متعاقد درخواست‌کننده تمامی دلایل و آلات ارتکاب جرم را در اختیار طرف متعاقد درخواست‌شونده قرار خواهد داد.

ماده ۱۰- استرداد به درخواست چند دولت

در صورتی که استرداد به طور همزمان توسط بیش از یک دولت، برای جرم واحد یا جرمهای مختلف درخواست شده باشد طرف متعاقد درخواست‌شونده می‌تواند با در نظر گرفتن اوضاع و احوال و درجه شدت و محل ارتکاب جرائم، تاریخ هر یک از درخواستها، تابعیت شخص مورد

درخواست و امکان استرداد مجدد به دولت دیگر درخصوص مورد اتخاذ تصمیم کند.

ماده ۱۱- پیگرد جزایی شخص مسترد شده

۱- بدون موافقت طرف متعاهد درخواست‌شونده، شخص مسترد شده را نمی‌توان در رابطه با جرمی که قبل از تسلیم وی ارتکاب یافته، غیر از آنچه موجب استرداد وی شده است، مورد پیگرد جزایی و مجازات قرارداد.

۲- اگر شخص مسترد شده در طی پانزده‌روز بعد از پایان پیگرد جزایی، قلمرو طرف متعاهد درخواست‌کننده را ترک ننماید یا بعد از ترک آن داوطلبانه به آنجا بازگردد، دیگر جلب موافقت طرف متعاهد درخواست‌شونده لازم نمی‌باشد. مدتی که طی آن شخص مذکور به علل موجه نتواند قلمرو آن طرف متعاهد را ترک نماید، جزء این مدت محسوب نخواهد شد.

۳- چنانچه وصف مجرمانه جرم ارتكابی در خلال رسیدگی تغییر یابد، فقط در صورتی تعقیب یا مجازات امکانپذیر می‌باشد که جرم جدید با توجه به عناصر متشکله آن، شرایط مذکور در ماده (۲) این موافقتنامه را داشته باشد.

۴- شخص مسترد شده را به علت جرمهایی که پیش از تسلیم وی ارتکاب یافته است، نمی‌توان بدون موافقت طرف متعاهد درخواست‌شونده به دولت ثالث تسلیم نمود.

ماده ۱۲- اجرای استرداد

۱- طرف متعاهد درخواست‌شونده تصمیم خود را در مورد درخواست استرداد، به طرف متعاهد درخواست‌کننده ابلاغ خواهد کرد.

۲- در صورت موافقت با استرداد، طرف متعاقد درخواست‌شونده مکان و زمان استرداد و مدت زمانی را که شخص مورد استرداد در بازداشت بوده است، به طرف متعاقد درخواست‌کننده اطلاع خواهد داد.

۳- با رعایت بند(۴) زیر، چنانچه شخص مورد استرداد در تاریخ مقرر تحویل گرفته نشود، طرف متعاقد درخواست‌شونده او را پس از پانزده روز آزاد خواهد کرد، و به هر حال نباید برای مدت بیش از سی روز از تاریخ مورد توافق برای استرداد در بازداشت بماند. در این صورت طرف متعاقد درخواست‌شونده به تصمیم قبلی خود در مورد استرداد ملزم نبوده و می‌تواند درخواست استرداد او به لحاظ ارتکاب همان جرم را مجدداً مورد بررسی قرار دهد.

۴- چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد به دلیل اوضاع و احوال خارج از کنترل، نتواند شخص مورد استرداد را تسلیم کند یا تحویل بگیرد، طرف متعاقد دیگر باید از موضوع آگاه گردد. در این صورت طرفهای متعاقد در مورد تاریخ جدید تسلیم، توافق خواهند کرد. مفاد بند(۳) این ماده در مورد تاریخ جدید نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۱۳- استرداد مجدد

اگر شخص مسترد شده قبل از پایان مراحل تعقیب، دادرسی یا تحمل مجازات به قلمرو طرف متعاقد دیگر برگردد، او را می‌توان براساس درخواست طرف متعاقد درخواست‌کننده مجدداً مسترد نمود. در این صورت تسلیم اسنادی که در ماده(۴) این موافقتنامه ذکر شده است، مورد نیاز نمی‌باشد.

ماده ۱۴- تحویل اشیاء

۱- با در نظر گرفتن حقوق طرف متعاقد درخواست‌شونده یا حقوق اشخاص ثالث یا بنا به درخواست طرف متعاقد درخواست‌کننده، طرف متعاقد درخواست‌شونده مطابق مقررات قانون کیفری خود اقدام به توقیف و استرداد اموال زیر خواهد نمود:

الف) اشیائی که به عنوان ادله اثبات جرم شناخته می‌شوند؛

ب) اموال حاصله از جرم که قبل یا بعد از استرداد فرد مورد درخواست به دست آمده است؛

پ) منافع ناشی از اموال حاصله از جرم

۲- اگر طرف متعاقد درخواست‌شونده به اشیاء و اموال مذکور در بند (۱) این ماده برای تحقیق در پرونده جزایی دیگر نیاز داشته باشد، می‌تواند تحویل آنها را به تأخیر بیندازد یا آن را به شرط اعاده تحویل دهد.

۳- حتی در صورت عدم امکان استرداد شخص به دلیل فرار یا فوت یا علت احتمالی دیگر، اموال مسترد خواهد شد.

۴- اگر طرف متعاقد درخواست‌شونده یا اشخاص ثالث، حقوقی را بر این اموال کسب کنند، اموال مزبور باید در اسرع وقت ممکن و بدون هزینه بلافاصله پس از رفع نیاز در رسیدگیهای طرف متعاقد درخواست‌کننده، به طرف متعاقد درخواست‌شونده مسترد شوند.

ماده ۱۵- عبور

۱- هر یک از طرفهای متعاقد با رعایت قوانین و مقررات راجع به استرداد خود، عبور افرادی را که توسط دولت ثالث از طریق قلمرو هر یک از آن دو به طرف متعاقد دیگر مسترد می‌شوند اجازه خواهد داد.

۲- درخواست اجازه عبور باید منضم به اسناد و به ترتیب مقرر در ماده (۴) این موافقتنامه ارسال گردد.

۳- مراجع صلاحیتدار طرفهای متعاقد تمامی تدابیر لازم راجع به استرداد را هماهنگ می‌کنند.

ماده ۱۶- هزینه‌ها

هر یک از طرفهای متعاقد هزینه‌های مربوط به استرداد در قلمرو خود را برعهده خواهد داشت و مخارج عبور فرد مورد استرداد از کشور ثالث به عهده طرف متعاقد درخواست‌کننده خواهد بود.

ماده ۱۷- مجاری ارتباط

ارتباط بین طرفهای متعاقد در موارد استرداد متهمین و محکومین توسط قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران از یک طرف و در مورد متهمین توسط شورای عالی قضائی جمهوری عراق و در مورد محکومین وزارت دادگستری جمهوری عراق از طرف دیگر و از طریق مجاری دیپلماتیک صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۸- حل و فصل اختلافات

طرفهای متعاقد اختلافهای ناشی از اجراء و تفسیر این موافقتنامه را از طریق مذاکره مستقیم و به وسیله مجاری دیپلماتیک حل و فصل خواهند کرد.

ماده ۱۹- اصلاح موافقتنامه

هر یک از متون این موافقتنامه با توافق طرفهای متعاقد، مطابق ترتیبات پیش‌بینی شده در قانون اساسی آنها قابل اصلاح خواهد بود.

ماده ۲۰- مدت اعتبار موافقتنامه

این موافقتنامه سی‌روز بعد از تاریخ ارسال یادداشت‌های دیپلماتیک مؤید تصویب آن مطابق مقررات قانون اساسی هر کدام از طرفهای متعاقد لازم‌الاجراء می‌گردد و برای مدت پنج‌سال نافذ خواهد بود و خود به خود برای دوره‌های مشابه تمدید خواهد شد تا زمانی که یکی از طرفهای متعاقد تمایل خود به اختتام یا تغییر آن را شش‌ماه قبل از پایان مدت دوره جاری به طرف متعاقد دیگر اعلام نماید.

این موافقتنامه شامل یک مقدمه و بیست‌ماده در شهر تهران در تاریخ چهارم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ هجری شمسی مطابق با بیستم جمادی الاول ۱۴۳۲ هجری قمری و مطابق با بیست و چهارم آوریل ۲۰۱۱ میلادی در دو نسخه اصلی به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی تنظیم و امضاء شد. هر دو نسخه دارای اعتبار قانونی یکسان است و در صورت بروز اختلاف، متن انگلیسی ملاک خواهد بود. ان

از طرف
جمهوری عراق
حسن الشمری
وزیر دادگستری

از طرف
جمهوری اسلامی ایران
سیدمرتضی بختیاری
وزیر دادگستری